

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobkyně: **J. S., nar., za účasti: 1) Mgr. A. N., 2) Ing. S. G.**, proti žalovanému: **Magistrál hl. m. Prahy**, se sídlem Praha 1, Mariánské nám. 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. S-MHMP 641405/2009/OST/Ja ze dne 9. 9. 2009,

t a k t o:

- I. Rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy č. j. S-MHMP 641405/2009/OST/Ja ze dne 9. 9. 2009 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 2.000 Kč.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobkyně se včas podanou žalobou dne 29. 9. 2009 domáhala zrušení rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy č. j. S-MHMP 641405/2009/OST/Ja ze dne 9. 9. 2009, kterým k odvolání žalobkyně bylo změněno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 6, odbor výstavby, č. j. MCP6 039217/2009 ze dne 16. 6. 2009, kterým jí byla uložena povinnost strpět provedení stavebních prací na objektu č. p. 157 v k. ú. Břevnov ze svého pozemku č. parc. 2920 v k. ú. Břevnov, tak, že

1. Do čtvrtého odstavce výroku rozhodnutí se za text „rozhodnutím vydaným pod č. j. MCP6 018658/2008 ze dne 24. 6. 2008“ vkládá text „*ve spojení s rozhodnutím o odvolání č. j. S-MHMP 517565/2008/OST/Ja ze dne 27. 10. 2008;*
2. V pátém odstavci se text „v průběhu 14 dnů“ nahrazuje textem „*v průběhu po sobě jdoucích 14 dnů*“;
3. Doplnuje se osmý odstavec ve znění: „*Po dokončení stavebních prací bude předmětná část pozemku č. parc. 2920 v k. ú. Břevnov uvedena do původního stavu*“.

V ostatním zůstává rozhodnutí beze změny.

Dne 23. 9. 2004 obdržel stavební úřad návrh stavebníka - Mgr. A. N., podle § 135 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v uložení povinnosti strpění nezbytných stavebních prací na stávajících objektu č. p. 157 v k. ú. Břevnov i na přístavbě k tomuto objektu, z pozemku č. parc. 2920 v k. ú. Břevnov. Ve věci bylo dne 18. 10. 2004 zahájeno řízení za účinnosti zákona 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, a proto bylo i podle tohoto zákona řízení dokončeno.

Rozhodnutím Úřadu městské části Praha 6, odbor výstavby, č. j. MCP6 039217/2009 ze dne 16. 6. 2009, podle § 135 odst. 1 stavebního zákona, byla žalobkyni, jako vlastníku pozemku parc. č. 2920 v k. ú. Břevnov, uložena povinnost strpět provedení stavebních prací z pozemku č. parc. 2920 v k. ú. Břevnov, spočívajících v dokončení okraje střechy na stávajících objektu č. p. 157 v k. ú. Břevnov i na přístavbě k tomuto objektu, provedení fasády na přístavbě (pokrytí sítí a nahození omítky) a provedení obnovy fasády (odstranění staré omítky a nahození nové) na stávajícím objektu, to vše na východní straně domu hraničící s pozemkem č. parc. 2920 v k. ú. Břevnov, a dále umožnit pracovníkům firmy M.L.K., stavební a obchodní společnost, spol. s r.o., IČ: 453 08 471, po dobu 14 dnů přístup na výše uvedený pozemek v pruhu širokém 2,5 m podél společné hranice s pozemkem č. parc. 2920 v k. ú. Břevnov podél východní stěny objektu č. p. 157 v k. ú. Břevnov, včetně přístavby, do vzdálenosti 1,5 m od této stěny lešení (a po provedení stavebních prací jej následně odstranit), vše za účelem předmětných stavebních prací.

Žalobkyně v podané žalobě tvrdila, že souhlasí se vstupem stavební firmy k provedení fasády východní stěny domu z jejího pozemku, a proto jí tuto povinnost nemůže žalovaný, ani stavební úřad uložit. Uváděla, že stavebník nechce přistoupit na konkrétní podmínky dohody. Namítala, že napadené rozhodnutí je proto v rozporu se zákonem.

Žalobkyně namítala, že stavebník porušil § 138 stavebního zákona tím, že nedodržel obecně technické podmínky na výstavbu umístěním stavby nebo změnou stavby na hranici pozemku nebo v její bezprostřední blízkosti. Namítala, že podle původního stavebního povolení východní obvodová zeď přístavby neměla být umístěna na hranici pozemku (vyzděná na stávající ohradní zdi), ale až za touto zdí a měla mít dřevěnou sendvičovou konstrukci. Rovněž tak zastřešení mělo být ukončeno 27 cm od hranice pozemku.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 10. 12. 2009 navrhl žalobu zamítnout s tím, že odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.

Městský soud v Praze nařídil ve věci jednání, které se konalo dne 15. 12. 2011, resp. 27. 11. 2012, při němž účastníci řízení setrvali na svých dřívějších písemných vyjádřeních. K nové výzvě soudu podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního se účastníci řízení nevyjádřili.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního a to v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto žalobou napadené rozhodnutí svým rozsudkem č. j. 8 Ca 271/2009-44 ze dne 27. listopadu 2012 ve znění usnesení č. j. 8 Ca 271/2009-59 ze dne 16. ledna 2013 zrušil a žalobkyni přiznal náhradu nákladů řízení ve výši 2.000 Kč.

Toto rozhodnutí napadly kasační stížností jak žalobkyně, tak i žalovaný správní orgán, a Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 4 As 1/2003-21 ze dne 27. února 2013 jim vyhověl tak, že rozsudek Městský soud v Praze rozsudkem č. j. 8 Ca 271/2009-44 ze dne 27. listopadu 2012 zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud uvedl, že Městský soud v Praze v rozporu s protokolem o hlasování a ústním vyhlášením rozsudku výrokem I. písemného vyhotovení napadeného rozsudku žalobu zamítnul, avšak v odůvodnění konstatoval důvodnost žaloby a uváděl argumenty pro zrušení rozhodnutí žalovaného. Výrok písemného vyhotovení rozsudku je tedy v rozporu s jeho odůvodněním, a proto nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost. Rozpor mezi výrokem rozsudku o zrušení žalobou napadeného rozhodnutí a o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, který byl vyhlášen při ústním jednání soudu, a výrokem o zamítnutí žaloby obsaženým v písemném vyhotovení rozsudku pak navíc představuje jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

K opravnému usnesení Nejvyšší správní soud nepřihlédl s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ans 3/2006 - 123, podle něhož „oprava výroku rozhodnutí nemůže spočívat v jeho nahrazení výrokem odlišného znění, neboť důvodem opravy výroku rozhodnutí podle § 54 odst. 4 s. ř. s. může být toliko písařská nebo početní chyba či nesprávnost, která je zřejmá. Opravné usnesení podle § 54 odst. 4 s. ř. s. však v žádném případě nemůže nahrazovat opravné prostředky a rozhodování kasačního soudu.“ Zmíněné opravné usnesení nebylo napadeno kasační stížností, a proto je Nejvyšší správní soud nemohl zrušit, ačkoliv je zcela zřejmé, že vůbec nemělo být vydáno. Za této situace k němu Nejvyšší správní soud nepřihlížel.

Podle § 135 stavebního zákona pro uskutečnění stavby nebo její změny a pro provedení nezbytných úprav, udržovacích nebo zabezpečovacích prací a pro odstranění stavby a informačních, reklamních a propagačních zařízení může stavební úřad uložit těm, kteří mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům či stavbám, aby trpěli provedení prací ze svých pozemků nebo staveb (odst. 1). Ten, v jehož prospěch uložil stavební úřad opatření podle odstavce 1, je povinen dbát, aby co nejméně rušil užívání sousedních pozemků nebo staveb a aby prováděnými pracemi nevznikly škody, kterým je možno zabránit; po skončení je povinen uvést sousední pozemek nebo stavbu do původního stavu, a není-li to možné nebo hospodářsky účelné, poskytnout jejímu vlastníku náhradu podle obecných předpisů o náhradě škody (odst. 2).

Podle rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 3 Cz 36/88 pouze tehdy, jestliže stavební úřad uložil svým rozhodnutím povinnost strpět provedení stavebních prací z pozemků nebo ze staveb jejich vlastníků (§ 135 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb.), rozhodne o výši náhrady škody

způsobené na těchto nemovitostech stavební úřad (pokud se škůdce a poškozený o náhradě nedohodli).

V souladu s ustanovením § 135 odst. 1 stavebního zákona stavební úřad může uložit vlastníkům sousedních pozemků strpět provedení nezbytných úprav, udržovacích nebo zabezpečovacích prací ze svých pozemků, a to za předpokladu, že jde o naplnění některého z účelů uvedených taxativně v tomto ustanovení. Jestliže ten, v jehož prospěch bylo vlastníkům sousedních pozemků nebo staveb uloženo trpění provádění prací, způsobil svou činností škodu, o jejíž náhradě se s vlastníkem nedohodne, rozhodne o výši náhrady stavební úřad. Rozhodnutím stavebního úřadu o povinnost trpět nezbytné práce vzniká správní vztah, jenž se projevuje tím, že stavební úřad je i přes nesouhlas vlastníka oprávněn o použití jeho pozemku či stavby rozhodnout a tím jej, byť jen dočasně, omezit ve výkonu vlastnických práv zákonem předvídaným způsobem. Pouze v takovémto případě je pak k rozhodování o výši náhrady dána pravomoc stavebního úřadu; druhým takovým případem v okruhu působnosti stavebního zákona je rozhodování o výši náhrady škody, vzniklé v souvislosti s výkonem oprávnění vstupovat na cizí pozemky. I zde však jde o omezení vlastnických práv právy jiných subjektů přímo ze zákona, takže jde o možnost vykonávat oprávnění proti vůli vlastníka pozemku či stavby.

V inkriminovaném případě se tedy jedná o diskreční pravomoc stavebního úřadu, jemuž zákon dává prostor pro správní uvážení. V takovémto případě musí správní orgán řádně zdůvodnit své uvážení, aby bylo zřejmé, z jakých důvodů povinnost vlastníka sousedního pozemku uložil. Stavební úřad správním rozhodnutím uložil povinnost podle ustanovení § 135 odst. 1 stavebního zákona, neboť stavebník se s vlastníkem pozemku na způsobu a rozsahu provádění prací nedohodla. Z ustálené judikatury Nejvyššího soudu však potom vyplývá povinnost stavebního úřadu rozhodnout nejen o uložení strpění, jsou-li pro takové rozhodnutí dány podmínky, nýbrž i o výši náhrady škody způsobené na dotčených nemovitostech, pokud se účastníci o náhradě nedohodli. V inkriminovaném případě se žalobkyně a osoba zúčastněná v průběhu správního řízení na náhradě škody nedohodly, a proto stavební úřad pochybil, když o této náhradě současně s příkázáním povinnosti strpění nerozhodl a odkazoval žalobkyni na dohodu se stavebníkem.

Podle § 141 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro vytvoření podmínek k provedení stavby nebo její změny, nutných zabezpečovacích prací, nezbytných úprav, udržovacích prací a k odstranění stavby nebo zařízení může stavební úřad uložit těm, kteří mají vlastnická nebo jiná věcná práva k sousedním pozemkům či stavbám na nich, aby umožnili provedení prací ze svých pozemků nebo staveb, pokud mezi zúčastněnými osobami nedošlo k dohodě. Účastníkem řízení je ten, v jehož prospěch má být povinnost uložena, a ten, z jehož pozemku nebo stavby mají být práce prováděny.

Nová právní úprava expressis verbis stanoví, že stavební úřad může uložit těm, kteří mají vlastnická nebo jiná věcná práva k sousedním pozemkům či stavbám na nich, aby umožnili provedení prací ze svých pozemků nebo staveb, pokud mezi zúčastněnými osobami nedošlo k dohodě. Nová právní úprava stavebního řízení tedy sice zachovala diskreční pravomoc stavebního úřadu, nicméně stanovilo podmínku, pokud však mezi zúčastněnými osobami nedošlo k dohodě. Stavební úřad může tedy rovněž strpění nařídit, ale nový stavební zákon výslovně zdůrazňuje, že má dojít k dohodě. Stavební zákon z roku 1978 neobsahoval v příslušném ustanovení tento dodatek, ale v době rozhodování správních orgánů tj. v roce

2009 bylo nutno novou právní úpravu použít jako výkladové měřítko v rámci správního uvážení. Je nesporné, že je věcí stavebníka stavět tak, aby neomezoval sousedy, když nelze jinak, je na něm, aby se stavebník se sousedy dohodl. Teprve „nedojde-li k dohodě“ potom může stavební úřad uložit povinnost strpět. Nicméně v inkriminované věci stavebník stavěl v rozporu se stavebním povolením.

Ze správního spisu soud zjistil, že stavební povolení na přístavbu bylo vydáno stavebníku dne 31. 3. 2004, č. j. 300/D 157 Bř/04-Pc. V roce 2005 stavební úřad zjistil, že konstrukce střechy (střešní krytina BRAMAC) přesahuje směrem na sousední pozemek č. parc. 2920 v k. ú. Břevnov obvodovou štítovou zeď přístavby i větší část obvodové zdi stávající části rodinného domu, kde byla rovněž provedena nová střecha, a to místy až o 50 cm. Stavebník tedy prováděl stavební práce v rozporu se stavebním povolením. Stavební úřad však posléze vydal dodatečné stavební povolení č. j. MCP6 018658/2008 ze dne 24. 6. 2008 a současně ve výroku II. nařídil stavebníku odstranění uvedeného přesahu střechy.

Vyvstala tedy pro stavebníka potřeba mj. zpřístupnit pozemek žalobkyně pro dokončení stavby a odstranění přesahu střechy. Podle názoru soud ve správním řízení nebyly náležitě zohledněny skutečnosti, za jakých situace nastala.

Při jednání dne 27. 11. 2012 připustila osoba zúčastněná – stavebník, vady ve stavební dokumentaci. Je proto otázkou, zda za této situace bylo namístě přikazovat žalobkyni strpět provedení stavebních prací na svém pozemku, když problém vznikl tím, že stavebník postupoval v rozporu se stavebním povolením. Je proto otázkou, zda je zákonné a spravedlivé, aby žalobkyně trpěla za chyby jiných osob. Pokud se žalovaný, resp. stavební úřad, přesto domníval, že uložení strpění je přiměřené okolnostem případu, měl potom toto své správní uvážení řádně vysvětlit a odůvodnit v napadeném rozhodnutí, což však neučinil.

Z napadeného rozhodnutí rovněž není zřejmé, proč stavební úřad strpění žalobkyni nařídil, když žalobkyně ve svém podání dokládá, že přistoupila na žádost stavebníka strpět na svém pozemku stavební práce, dostane-li se jí náležitá náhrada škody. Koneckonců náhradu škody způsobené na dotčených nemovitostech předpokládá i citovaný rozsudek Nejvyššího soudu č. j. 3 Cz 36/88, nejedná se tedy o nemorální požadavek.

V ustanovení § 3 odst. 4 správního řádu upravená zásada materiální pravdy zahrnuje požadavek zjistit úplný a přesný stav věci. Správní orgán musí zjistit všechny právně rozhodné skutečnosti, bez ohledu na to, v čí prospěch jejich zjištění svědčí. Z povinnosti správního orgánu zjistit úplný stav věci také plyne, že není vázán návrhy účastníků řízení na provedení důkazů. Stav věci se musí současně zjistit přesně, což znamená, že musí odpovídat skutečnosti. Zjištění úplného a přesného stavu věci je předpokladem zákonnosti a správnosti rozhodnutí správního orgánu.

Této zásadě, resp. základnímu pravidlu řízení dle správního řádu z roku 1967 žalovaný správní orgán nedostál.

Městský soud v Praze z důvodů shora uvedených rozhodl podle § 78 odst. 1 soudního řádu správního a zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost. Podle § 78 odst. 4 soudního

řádu správního soud současně vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému. Právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 soudního řádu správního).

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení soud opřel o ustanovení § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobkyně měla ve věci plný úspěch a jeho náklady činily 2.000 Kč za uhrazený soudní poplatek.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 4. června 2013

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

za správnost vyhotovení:
Simona Štěpinová